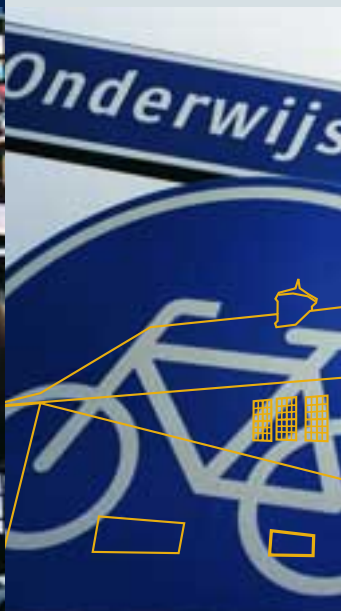
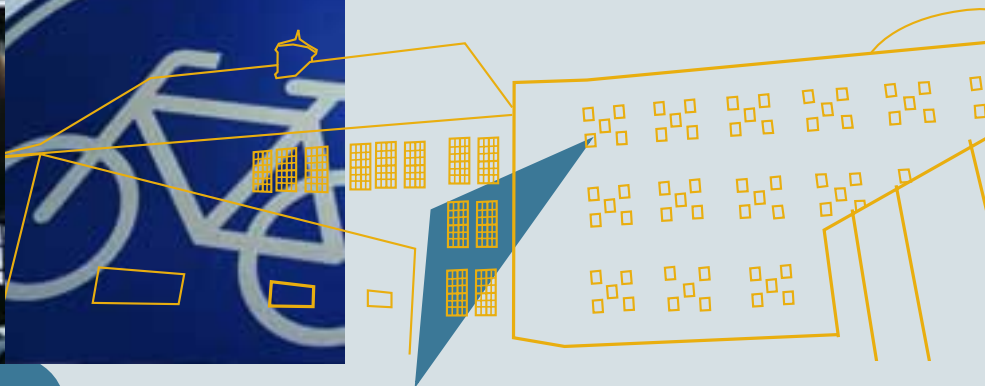




's-Hertogenbosch



's-Hertogenbosch,  
stad voor het  
beroepsonderwijs



# Inleiding

De gemeente en het onderwijs slaan de handen in elkaar. De relaties die er van oudsher zijn, worden de komende jaren uitgebouwd tot een intensieve samenwerking. Drijfveer is het besef van beide partijen dat zij een rol spelen in het realiseren van elkaars ambities. Zo vervullen onderwijsinstellingen voor de stad niet alleen een belangrijke rol als het gaat om hun onderwijsaanbod, zij dragen ook bij aan de vernieuwing en uitwisseling van kennis. Kwalitatief goed beroepsonderwijs is bovendien van groot belang voor de ontwikkeling van de economie en het culturele klimaat in de stad. Omgekeerd gedijen onderwijs- en kennisinstellingen het beste in een stad waar studenten en medewerkers zich thuis voelen, waar nieuwe kennis welkom is en – eventueel experimenteel – kan worden ingezet, en waar studenten na het afstuderen een baan kunnen vinden.

's-Hertogenbosch is een bijzonder aantrekkelijke stad om te wonen, te werken en te studeren. De stad heeft een breed aanbod aan voorbereidend beroepsonderwijs (vmbo) en middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Op het niveau van het hoger onderwijs zijn er bijzondere opleidingen zoals de Kunstacademie en de HAS. Door de besturenfusie tussen Hogeschool 's-Hertogenbosch en Hogeschool Brabant breidt het onderwijsaanbod op dit niveau zich verder uit. Ook de samenwerking tussen het middelbaar en hoger onderwijs leidt tot nieuwe, bijzondere opleidingen. Door de samenwerking en afstemming tussen onderwijs en bedrijfsleven ontstaat een cultuur van "een leven lang leren".

Het beroepsonderwijs is geconcentreerd aan de Onderwijsboulevard, dichtbij de stad en dichtbij het NS-station. Van daaruit is nu een levendige relatie met de stad tot stand gebracht in de vorm van studentenhuysvesting, recreatieve en educatieve voorzieningen (filmtheater, disco en horeca). Dankzij het groeiend aantal culturele voorzieningen, spraakmakende evenementen op het terrein van sport en muziek, en de ontelbare kroegen en etablissementen is 's-Hertogenbosch





voor jongeren een interessante stad. Het is er prettig studeren, er zijn veel onderwijsfaciliteiten en er bloeit een veelzijdige jongerencultuur. Studenten kunnen er profiteren van het ontmoetingsklimaat dat de stad te bieden heeft; omgekeerd dragen zij zelf bij aan een bruisende en vernieuwende atmosfeer.

## Kenniscentrum

's-Hertogenbosch functioneert van oudsher als schakel tussen noord en zuid, oost en west, zowel via weg, water als spoor. Gelegen aan de "goudader" A2 heeft de stad zich ontwikkeld tot een economisch centrum van formaat. De grote variatie aan bedrijvigheid, de concentratie van bestuurlijke instanties en het hoge voorzieningenniveau verschaffen 's-Hertogenbosch het profiel van een "ontmoetingsstad". Een stad waar mensen en hun activiteiten zich tot elkaar verhouden als in een groot dynamisch netwerk. Kennisinstellingen, bedrijven en dienstverlenende instellingen besteden samen veel aandacht aan de ontwikkeling van een kenniseconomie. Van belang is met name kennisontwikkeling en -transfer tussen beide sectoren. De centers of excellence van de bestaande instellingen voor middelbaar en hoger (beroeps)onderwijs worden versterkt en uitgebouwd. Omgekeerd moeten de afgestudeerden van deze instellingen als kennispotentieel voor het bedrijfsleven in 's-Hertogenbosch worden vastgehouden. De rol van de gemeente is het slaan van bruggen tussen onderwijs en bedrijfsleven, en het bevorderen van de samenwerking tussen de kennisinstellingen onderling.

# Het onderwijs: van alle markten thuis

## Middelbaar beroepsonderwijs – een onmisbare schakel

Het middelbaar beroepsonderwijs en de volwasseneneducatie hebben zich eind jaren '90 ontwikkeld tot Regionale Opleidingen Centra (ROC). Een ROC organiseert opleidingen voor jongeren en volwassenen, zodat zij volwaardig in de samenleving kunnen functioneren. De opleidingen staan borg voor een sterke startpositie op de arbeidsmarkt en vormen een stevige basis voor een vervolg in het hoger onderwijs. Het ROC vormt op deze manier een onmisbare schakel in de keten van levenslang leren.



# Koning Willem I College



Het Koning Willem I College is met 13.000 studenten en 1.200 werknemers een van de grotere ROC's in ons land. Ook het vmbo maakt (vanaf augustus 2002) onderdeel uit van het Koning Willem I College. Dankzij de concentratie van opleidingen op een campusachtige locatie ontwikkelt het KWIC zich steeds verder als een community college met één duidelijke ambitie: uitgroeien tot een van de beste colleges in binnen- en buitenland, zowel onderwijsinhoudelijk als wat personeelsbeleid betreft. De afdeling Design, Art en Technology is uniek vanwege de combinatie van creativiteit en technologie. Sinds augustus 2001 is er een ICT Academie waarin alle ICT-opleidingen zijn verenigd. De hotelschool, opleidingen voor management, toerisme en theater, en een vooropleiding voor kunst- en designacademies zijn de paradepaardjes van het KWIC.

## School voor de toekomst

In samenwerking met andere organisaties heeft het KWIC een dynamische, hightech kennisonderneming ontwikkeld: de School voor de Toekomst. De School voor de Toekomst heeft de ambitie uit te groeien tot hét Center for E-learning en een belangrijk Center for Creative Thinking. Via congressen, seminars, workshops en masterclasses fungeert de School voor de Toekomst bovendien als kennisplatform voor onderwijs en bedrijfsleven.



## Hoger beroepsonderwijs – steeds meer studenten

Het hoger beroepsonderwijs kan dankzij het Hoger Onderwijs Onderzoeksplan (HOOP 2000) de vleugels uitslaan. De komende jaren zullen de hogescholen aan steeds meer en uiteenlopende doelgroepen hun diensten moeten aanbieden. Zo is het hbo er allang niet meer alleen voor degenen met een havo-diploma. Vwo'ers kiezen steeds vaker voor het hbo in plaats van het wo. En ook vanuit het mbo neemt de doorstroom naar het hbo nog steeds toe. Ten slotte wordt het hbo in toenemende mate bezocht door studenten die al deelnemen aan het arbeidsproces; zij hebben voor hun functioneren behoefte aan maatwerkopleidingen.

# Hogeschool 's-Hertogenbosch

De Hogeschool 's-Hertogenbosch is met 5.500 studenten en 400 werknemers het grootste kenniscentrum van de regio voor hoger beroepsonderwijs. De Hogeschool wil een toonaangevende, brede en flexibele kennisorganisatie zijn waarin de student centraal staat. Diverse doelgroepen vinden hun weg in het brede aanbod van voltijd-, deeltijd-, duale en bedrijfsopleidingen. De Hogeschool verzorgt opleidingen op sociaal-agogisch gebied en op de gebieden techniek, management en economie. Bovendien heeft de Hogeschool een kunstacademie. Dankzij samenwerking met de Academie St.-Joost in Breda biedt deze opleiding een studietraject van internationale allure. Op 1 januari 2001 zijn de besturen van de Hogeschool 's-Hertogenbosch en de Hogeschool Brabant gefuseerd in de Stichting Brabantse Hogescholen. Hierdoor zijn nieuwe mogelijkheden ontstaan om samen nieuwe opleidingen te starten, inspeland op de behoefte in de regio.





# HAS Den Bosch

De HAS Den Bosch verzorgt hoger beroepsonderwijs op het brede vakgebied van “voedsel” en “groen”. De HAS telt momenteel 1.600 studenten en 200 werknemers. De studenten komen voor de helft vooral uit Brabant en daarnaast uit de verste uithoeken van het land. Voor het bedrijfsleven is de HAS een bekend kenniscentrum op alle terreinen. Het onderwijs en de contractactiviteiten van de HAS tellen internationaal mee. De komende jaren bouwt de HAS deze positie in het internationaal kennisnetwerk verder uit, in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven. Ook komen er nieuwe opleidingen die aansluiten bij nieuwe maatschappelijke behoeften: voedselveiligheid, kwaliteit van de leefomgeving, logistiek en dienstverlening, ketenmanagement, foodservice en -design. Daardoor zal over vier jaar het aantal studenten zijn gegroeid tot 2.500.



# STOAS Agrarische Pedagogische Hogeschool

De STOAS Agrarische Pedagogische Hogeschool telt 320 studenten en 45 werknemers en verzorgt de opleiding Educatie en Kennismanagement Groene Sector, met als richtingen bloemsierkunst, tuin en landschap, en voedingsmiddelentechnologie. Afgestudeerden vinden hun weg in het "groene" beroepenveld, als docent in het (v)mbo of in een van de talloze andere functies in het "groene" bedrijfsleven. De STOAS wordt niet alleen bezocht door jonge dagstudenten, maar ook door volwassenen die de opleiding in deeltijd volgen, al dan niet in combinatie met een functie in de betreffende sector. Daarnaast begeleidt de STOAS onder andere onderwijsinstellingen bij vernieuwingsprocessen, zoals bijvoorbeeld de invoering van leerwegen in het vmbo en de invoering van kwalificatiestructuren of informatie- en communicatietechnologie in het onderwijs.





# Fontys PABO 's-Hertogenbosch

De Fontys PABO 's-Hertogenbosch verzorgt alle lerarenopleidingen voor het primair onderwijs en heeft momenteel 550 studenten en 50 werknemers. De school maakt deel uit van Fontys Hogescholen. Binnen de PABO 's-Hertogenbosch zijn het Fontys Opleidingscentrum voor Schoolmanagement en de Fontys Opleiding Speciale Onderwijszorg gevestigd. De aanwezigheid van een compleet aanbod voor het primair onderwijs heeft de samenwerking met de basisscholen verstevigd. Bovendien benut Fontys de PABO 's-Hertogenbosch voor de uitvoering van andere Fontys-opleidingen "dicht bij de klant". Zo plukt de school de vruchten van een kleine organisatie binnen een groot instituut. De komende jaren wil de PABO 's-Hertogenbosch nieuwe lerarenopleidingen inrichten. Zo is in samenwerking met de Interactum Pabo's de opleiding voor hoger opgeleiden ontwikkeld en met het Koning Willem I College een duale opleiding die aansluit bij de opleidingen van het ROC. In samenwerking met basisscholen, gemeente en KPC wordt gewerkt aan de totstandkoming van de "nieuwe" basisschool.



# Gemeente en onderwijs: samen verder

De ontwikkelingen en ambities van zowel de gemeente als de onderwijsinstellingen bieden kansen om het onderwijs en de kennisinfrastructuur in 's-Hertogenbosch te versterken. In overleg met de scholen zijn drie speerpunten vastgesteld waarop de gemeente de komende jaren haar energie wil richten:

1. versterking van het beroepsonderwijs;
2. betere samenwerking met kennisinstellingen;
3. verbetering van het ontwikkelingsklimaat.

## Acties voor de versterking van het beroepsonderwijs

In promotioneel opzicht legt de gemeente de nadruk op:

- profilering van de stad als aantrekkelijke onderwijsstad voor jongeren;
- een duidelijker plaats voor het beroepsonderwijs in de stadspromotie; vanzelfsprekend heeft het onderwijs de verantwoordelijkheid om kwaliteit te leveren, een aantal bijzondere opleidingen te behouden en deze voor het voetlicht te brengen.

In het Onderwijsachterstandenplan 2002–2006 worden projecten opgenomen die leiden tot:

- toename van instroom in het vmbo;
- betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
- verbetering van de prestaties van jongeren in het onderwijs;
- versterking beroepskolom door verbetering van de doorstroom vmbo–mbo–hbo.

Ten slotte gaat de gemeente de mogelijkheden voor onderzoek en stages in de ambtelijke organisatie vergroten.



## Acties voor samenwerking met kennisinstellingen

- Stimuleren van kennisuitwisseling tussen onderwijsinstellingen.
- Uitwerken en verbreden van het project Kennisplein.
- Vorm geven aan de samenwerking met de Fontys PABO en het primair onderwijs.

## Acties voor verbetering van het ontwikkelingsklimaat

- Uitbouwen van het dienstenpakket kennistransfer.
- Aantrekken van meerdere “masters”-opleidingen in overleg met Kamer van Koophandel en de Hogescholen.
- Bevorderen van samenwerking tussen enerzijds kenniscentra en ICT-bedrijven en anderzijds de zakelijke dienstverlening, metaalsector en groothandel.
- In samenwerking met werkgeversorganisaties en Kamer van Koophandel onderzoeken hoe ICT-projecten in de regio elkaar kunnen aanvullen en versterken.



# Projecten



De beoogde samenwerking tussen gemeente en beroeps-  
onderwijs krijgt gestalte in de vorm van projecten op een aantal  
thema's. Deze thema's zijn:

- beter zichtbaar maken van de onderwijsinstellingen;
- samenwerking tussen onderwijsinstellingen onderling;
- samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en gemeente;
- ontwikkeling van een attractieve studentenstad.

Naast de financiering van al lopende projecten op het terrein  
van Economische Zaken, Stadspromotie en Informatievoorzien-  
ing heeft de gemeente € 45.378,- per jaar extra vrijgemaakt  
voor projecten op de genoemde terreinen.

## Procedure voor het indienen van projecten

Projecten kunnen bij de gemeente (postbus 12345, 5200 GZ)  
worden ingediend door zowel de instellingen als hun  
studenten. Voorstellen worden beoordeeld op basis van de  
volgende voorwaarden.

- Projecten moeten vóór april van enig jaar worden ingediend.
- De doelstelling moet passen binnen het hiervoor genoemde kader.
- De resultaten van een project moeten vooraf worden aan-  
gegeven en meetbaar zijn.
- De onderwijsinstellingen en – voor zover van toepassing –  
het bedrijfsleven dragen ten minste voor 50% in de kosten bij.
- Het college van burgemeester en wethouders besluit over  
toekenning van subsidie.

## Inlichtingen

Voor vragen of nadere inlichtingen kunt u terecht bij  
Gemeente 's-Hertogenbosch, afdeling Jeugd en Onderwijs,  
Postbus 12345, 5200 GZ 's-Hertogenbosch.

Telefoonnummer : (073) 615 93 92

Fax : (073) 615 90 08

Website : [www.s-hertogenbosch.nl](http://www.s-hertogenbosch.nl)

E-mailadres : [onderwijs@s-hertogenbosch.nl](mailto:onderwijs@s-hertogenbosch.nl)



